

23.10.2025.

Biedrība „LATVIJAS SENIORU KOPIENU APVIENĪBA”

23.oktobrī notika konference
Mūžizglītība – atslēga rītdienas prasmēm

LSKA

Mūžizglītība – atslēga rītdienas prasmēm

23. oktobrī notika Izglītības un zinātnes ministrijas un EPALE Nacionālā atbalsta dienesta Latvijā konference

“Mūžizglītība – atslēga rītdienas prasmēm”,

kurā galvenie apspriežamie temati:

- mūžizglītība kā domāšanas veids,
- nākotnes prasmes
- darba devēju loma pieaugušo izglītības veicināšanā.

Konferences mērķis

Lai diskutētu par mūžizglītību,
nākotnes prasmēm,
darba tirgu un tā nākotnes tendencēm,

konferencē tikās:

- pieaugušo izglītības eksperti,
- pētnieki un viedokļu līderi,
- darba devēji un pieaugušo izglītības īstenotāji.

Ingus Zitmanis

- **IZM Profesionālās un pieaugušo izglītības departamenta direktors Ingus Zitmanis:**
- “Dzīvojam mēs laikā, kad pasaule mainās daudz ātrāk kā jebkad agrāk, staruji attīstās un mainās tehnoloģijas, pārveidojas darba tirgus, transformējas sabiedrības vajadzības.
- Pieaugušo dalība izglītībā, mūžizglītībā vairs nav izvēle, bet tā ir nepieciešamība.
- Mūžizglītība ir atslēga mūsu noturībai, spējai augt un attīstīties.”

Mūžizglītības filozofija un kultūra Latvijā

- LU tiek veikts pētījums «Pieaugušo profesionālā pilnveide Latvijā» kura ietvaros pašlaik sasniegtos rezultātus konferencē prezentēja LU asociētā profesore
- Dr.paed. **Gunta Silīņa-Jasjukeviča**.
- Pētījums šobrīd ir vidus posmā, tā centrā – pieaugušo profesionālā pilnveide.
- Pētījuma ietvaros turpmāk tiks izstrādāti instrumenti, kas būs noderīgi ietekmes uz profesionālo pilnveidi novērtēšanai Latvijā.

Mūžizglītības filozofija un kultūra Latvijā

galvenie secinājumi:

- 1) pieaugušo profesionālās pilnveides veicināšanai ir nepieciešama **integrēta pieeja**, kas ņem vērā gan individuālos, gan sistēmas fokusus,
- 2) nepieciešami **uzlabojumi profesionālās pilnveides atbalsta sistēmā**, īpaši attiecībā uz resursu nodrošinājumu un koordināciju starp dažādiem līmeņiem un nozarēm,
- 3) jārisina mācību pieejamības jautājumi **reģionos**,
- 4) svarīgi arī veicināt **sabiedrības izpratni** par pieaugušo izglītības nozīmi viņu profesionālajā attīstībā un izaugsmē un nepieciešamību mācīties visa mūža garumā.

Labās prakses piemērs (Singapūra)

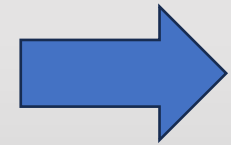
- Mikromācīšanās – «bite-sized learning»:
- Satura apguve īsos, viegli uztveramos moduļos tiešsaistē:
 - interaktīvi scenāriji,
 - video piemēri,
 - īsi testi,
 - gadījumos balstīta mācīšanās
- Izmantojot aktīvu, iesaistošu, uzdevumu orientētu saturu, kas ilgst tipiski 5-15 minūtes
 - fokusējas uz konkrētu prasmju apguvi
 - orientējas uz pieaugušiem, kuriem ir ierobežots laiks profesionālajai pilnveidei

Pieaugušo priekšstati par efektīvu profesionālo pilnveidi

Atšķirīgais/ kopīgais:

- **Izglītības ņēmēji:** personalizēta, praktiska, pieejama, elastīga, līdzsvarota (darbs/ privātā dzīve), nepārtraukta, tehnoloģiju bagātināta, pielāgota mērķgrupu vajadzībām
- **Sniedzēji:** daudzveidīga, teorētiski pamatota, praksē balstīta, nepārtraukta, tehnoloģiju bagātināta, pielāgota mērķgrupu vajadzībām un darba tirgus prasībām
- **Eksperti:** sistēmiska, starpnozaru sadarbībā balstīta, mūžizglītību nodrošina, tehnoloģiju bagātināta, pielāgota mērķgrupu vajadzībām un darba tirgus prasībām

Profesionālā pilnveide

Ir nepieciešama profesionālās pilnveides ekosistēma, kurā sadarbojas valsts, darba devēji, izglītības sniedzēji un pieaugušie

Konferences paneļdiskusija Mūžizglītības filozofija un kultūra Latvijā

- Piedalījās: IZM Profesionālās un pieaugušo izglītības departamenta direktors Ingus Zitmanis,
- VIAA Pieaugušo izglītības departamenta direktore Elīna Purmale-Baumane,
- Latvijas Darba devēju konfederācijas Izglītības un nodarbinātības jomas vadītāja, Nozaru ekspertu padomes nacionālā koordinatore Liene Voronenko,
- SIA ERDA biznesa partnere Krista Kraupša
- Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības eksperte izglītības un nodarbinātības jautājumos Linda Romele

23.10.2025.

“Prasmes rītdienai: no mācībām uz rezultātu”

- **SIA ERDA prezentācija “Kā MI jau maina darba tirgu?”**,
- Krista Kraupša skaidroja mākslīgā intelekta ietekmi uz darba tirgu un iezīmēja nākotnes darba tirgus prognozes.
- Ir atzīmējamas 10 svarīgākās prasmes, kuru nozīme nākamajos gados pieaugs:
 - mākslīgais intelekts un lielle dati,
 - tīkli un kiberdrošība,
 - tehnoloģiju pratība un radošā domāšana,
 - noturība un elastīgums,
 - zinātkāre un mūžizglītība,
 - līderība un sociālā ietekme,
 - talantu vadība un vides pārvaldība.

23.10.2025.

LSKA

VIAA par mūžizglītību

- **valsts mērķis** ir līdz 2030. gadam panākt, ka vismaz 60 % pieaugušo regulāri iesaistās izglītībā, šobrīd to dara aptuveni 34 %.
- Tas nozīmē, ka liela daļa sabiedrības joprojām paliek **ārpus izglītības aprites** – ne tāpēc, ka trūktu iespēju, bet tāpēc, ka ieradums mācīties jebkurā vecumā nav nostiprinājies.
- Mums ir **jāveido mācīšanās kultūra pieaugušo vidū**, uzsverot to kā lielāko priekšrocību – iespēju būt soli priekšā savā dzīvē, karjerā, finansiālajā drošībā un konkurētspējā darba tirgū.
- Mācīšanās ir gan karjeras izaugsmes, gan finansiālās drošības pamats

Valsts izglītības attīstības aģentūras Pieaugušo izglītības departamenta direktore **Elīna Purmale-Baumane:**

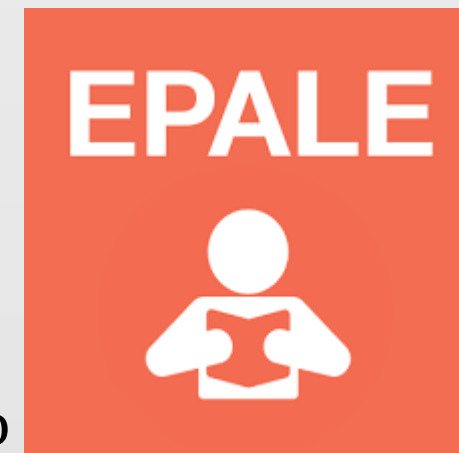
mācīšanās palielina redzesloku, sniedz jaunas prasmes un zināšanas, taču tām ir daudz plašāka nozīme – tā ir investīcija savā stabilitātē, drošībā, dzīves kvalitātē.

- **OECD ziņojums - Īsumā par izglītību 2025 parāda saikni starp izglītību, darbu un ienākumiem:**
 - Latvijā vecumā no 25 līdz 34 gadiem strādā 89 % cilvēku ar augstāko izglītību, 80 % ar profesionālo vidējo un 77 % iedzīvotāju ar vispārējo vidējo izglītību.
 - Izglītība ietekmē arī cilvēku iespējas gūt ienākumus – proti, iedzīvotājiem bez vidējās izglītības ienākumi ir vidēji par 16 % zemāki nekā tiem, kuriem ir šāda izglītība. Savukārt cilvēkiem ar augstāko izglītību ir par aptuveni par 54 % lielāki ienākumi nekā tiem, kuriem šāda izglītības līmeņa nav.

VIAA par mūžizglītību

- Lai mācīšanās kļūtu par ieradumu, nepieciešama arī iekšējā pārliecība un atbalsts.
- VIAA pieredze rāda, ka cilvēkus no mācībām visbiežāk attur nevis laiks vai nauda, bet psiholoģiskās barjeras – zems pašvērtējums, slikta pieredze iepriekšējā mācību iestādē vai uzskats, ka “manā vecumā vairs nav jēgas mācīties”.
- Daudziem tā ir vienkārši “apmaldīšanās” savas karjeras attīstībā, apjūkot, kur meklēt palīdzību, kuru ceļu iet un ko vispār mainīt, lai noturētos darba tirgū un augtu.
- platforma STARS piedāvā prasmju un pašvērtējuma testus, kas palīdz saprast stiprās puses un noteikt virzienu, kurā attīstīties.
- Šos rīkus jau izmantojuši vairāk nekā 12 000 cilvēku, un tie ir pirmais solis ceļā uz apzinātu mācīšanos.
- karjeras konsultācijas un mentoringa programmas ir viens no efektīvākajiem veidiem, kā pieaugušajam izveidot pašam savu mācīšanās plānu un režīmu.
- ir mīts uzskatīt, ka šādus palīgrīkus izmanto tikai skolas vecuma bērni un studenti, jo mūsdienās par karjeru jādomā visa mūža garumā.

VIAA par mūžizglītību

- **svarīga ir oficiāla prasmju atzīšana**, jo daudzi jau gadiem strādā savā profesijā bez izglītību apliecinājoša dokumenta.
- Šādos gadījumos ir iespēja pieteikties **kvalifikācijas eksāmenam**, to nokārtot un iegūt oficiālu apliecinājumu savām zināšanām un prasmēm.
- Šādu iespēju bieži izmanto automehāniķi, būvtehniķi, aprūpētāji.
- **Kopumā** pieaugušo izglītība šodien sniedz daudz vairāk nekā jaunu profesiju vai kvalifikāciju – tā kļūst par **instrumentu personīgai un profesionālai izaugsmei**, kas stiprina gan cilvēku individuāli, gan sabiedrību kopumā.
 - **Kad pārstājam mācīties, mēs zaudējam elastību un spēju pielāgoties.**
- Šodien, kad pārmaiņas notiek katru dienu, mācīšanās ir mūsu lielākā priekšrocība – tā ir iespēja būt soli priekšā, nevis atpalikt.

EPALE Latvija eksperte,
LU emeritētā profesore
Ilze Ivanova

"Soli pa solim, gadu pēc gada EPAL ir kļuvusi par pavadoni un virzītājspēku pieaugušo mācīšanās procesā. Tā vieno mūs visus Eiropas telpā un arī konkrēti katrā valstī. Tā ir kļuvusi par vietu, kur satiekas pieaugušo izglītības speciālisti un interesenti pilnveidot savu mācīšanos. Tā dod iespēju iepazīties ar citu valstu pieredzi, apmainīties idejām, nostiprināt domas, labāk iepazīt citu valstu kultūru, tradīcijas. Tā dod iespēju labāk izprast pieaugušo mācīšanās problēmas un risinājumus. Tā dod iespēju katras valsts ietvaros saglabāt un pilnveidot pieaugušo mācīšanos atbilstoši tās vajadzībām, interesēm, tradīcijām. Tā iedvesmo realizēt jaunas idejas un arvien vairāk mācīties sadzīvot, saprasties dažādās paaudzēs."

Funded by
the European Union

Erasmus+

Enriching lives, opening minds.

Izglītības un zinātnes ministrijas
Profesionālās un pieaugušo
izglītības departamenta
direktors

Ingus Zitmanis

"Aizvadīto 10 gadu laikā EPAL ir kļuvusi par vienu no nozīmīgākajām platformām pieaugušo izglītībā, kas pulcē speciālistus, diskutē par mūsdienu tendencēm pieaugušo izglītībā, apkopo, strukturē un vienkopus padara pieejamu nozares informāciju un resursus. Lai EPAL arī turpmāk kalpo par iedvesmas avotu, kas veicina pieaugušos mācīties un attīstīties, un lai tā sekmē vēl ciešāku sadarbību starp speciālistiem, kopienām un nozarēm, padarot zināšanas pieejamākas ikvienam!"

Funded by
the European Union

Erasmus+

Enriching lives, opening minds.